

DAVID CIRICI

Ístina

Empúries

David Cirici

Ístina

Editorial Empúries

Barcelona

El jurat format per Margarida Casacuberta, Josep M. Fonalleras, Cristina Masanés, Imma Merino, Eva Vázquez i Jordi Gispert, que actuava de secretari sense vot, va declarar aquesta obra finalista del 44è Premi de Novel·la Curta Just M. Casero, convocat per la Llibreria 22.

Primera edició: maig del 2025

© David Cirici, 2025

© d'aquesta edició: Edicions 62, s.a.
Editorial Empúries
Diagonal, 662-664 — 08034 Barcelona
info@grup62.com
www.editorialempuries.cat

Fotocomposició: Grup62
DIPÒSIT LEGAL: B. 5.862-2025
ISBN: 978-84-19729-91-0

La lectura obre horitzons, iguala oportunitats i construeix una societat millor.
La propietat intel·lectual és clau en la creació de continguts culturals perquè
sosté l'ecosistema de qui escriu i de les nostres llibreries.

En comprar aquest llibre contribuïu a mantenir aquest
ecosistema viu i en creixement.

A Grup62 agraïm que ens ajudeu a donar suport així a l'autonomia creativa
d'autores i autors perquè puguin continuar desenvolupant la seva funció.

Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos)
si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra.

Podeu contactar amb CEDRO a través del web www.conlicencia.com
o per telèfon al 91 702 19 70 / 93 272 04 47.

Queden expressament prohibits l'ús o la reproducció d'aquest llibre o de
qualsevol de les seves parts amb el propòsit d'entrenar o alimentar sistemes o
tecnologies d'intel·ligència artificial.

M'estimo. M'agrada el que penso i el que somnio. M'agraden els meus cabells, els meus llavis molsuts, els meus ulls blaus, els meus pits, les meves mans i el meu sexe. I encara m'agrada més que tot això agradi a molts homes i algunes dones.

Quan vivia a Barcelona amb els meus pares m'agradava submergir-me a la banyera. Amb les orelles sota l'aigua i els ulls tancats, escoltava la remor de la Terra que gira; m'integrava, ingràvida, en un món molt més ampli que el del nostre pis i escoltava els sorolls somorts que venien de les cases veïnes: una porta que es tancava, unes veus, una dringadissa en una cuina. Emergia, i observava les bombolles de sabó que se'm mantenien un moment sobre els genolls i després baixaven, sempre agrupades, cap a les cuixes. Les seguia mentre lliscaven des dels pits cap als malucs i des de les espatlles cap als braços. Sempre anaven en grup, eren gregàries, no feien res pel seu compte. Els costava separar-se les unes de les altres, i encara els costava més desenganxar-se del meu cos i posar-se a surar per la banyera com les illes d'envasos de plàstic que es for-

men als mars del Sud. Tendien a arrapar-se'm a la pell, i si se'n separaven perquè em bellugava, s'acabaven enganxant als costats de la banyera. No n'hi havia ni una que decidís anar tota sola, com vaig jo. De vegades tenia el desig de comptar les que se m'havien quedat enganxades en una mà. Buscava algun sentit amagat en la xifra. No m'hi podia resistir. Ara, quan dispo de banyera, en algun hotel o a casa d'un amic, ignoro les bombolles. Les dilueixo. Ja no em diuen res.

Ara, com abans, quan soc a la banyera no dec res a ningú, soc en un món sense pare ni mare, sense amics, sense germans ni avis, en companyia de la impetuosa i orgàsmica Soledat. De vegades l'escuma em cobreix les parts del cos que sobreïxen de l'aigua, com la pell d'un àngel que se m'hagués fos al damunt després de fer l'amor. Aleshores la meva Soledat i jo ens toquem i arribem a l'orgasme.

Ens tocàvem des de molt petita, jo i la meva Soledat, a la banyera. Però amb els nois no vaig ser gens precoç. Estava ben orgullosa d'estar sencera. No em vaig estrenar fins als setze anys, amb un noi que va acceptar la meva proposta, insegur, des de la por i des d'un desig primari que no va saber contenir. Ho vam provar altres vegades, i em feia gràcia que s'excités tant. Em feia riure tanta urgència, i que s'arribés a escórrer quan li treia els calçotets, quan li agafava els ous, o tot just quan li obria els llavis i estava a punt de penetrar-me. Em demanava perdó. Pobret.

Tinc un cos massís, de pell llisa i suau, com la superfície d'un globus ple d'aigua. No soc una dona esvelta i escanyolida ni tampoc, ni de lluny, com una Venus prehistòrica, però m'identifico amb la idea dels pits grossos i els malucs amples, indicis de salut i fertilitat, que va inspirar aquelles figures. A l'institut, el Daniel Ferrer, el professor de literatura, ens en va parlar el primer dia de classe. Quins eren els temes de la literatura oral de l'home prehistòric? No ho sabem. Només tenim mostres del seu art. I l'art, ens va dir, respon a la necessitat de crear signes visibles que es puguin mirar, posseir, tocar, i que facin de les idees abstractes una cosa física i permanent. Com que els obsessionava alimentar-se i tenir fills, pintaven escenes de caça a les parets i sostres de les coves, i feien figuretes femenines que exageraven les proporcions de les parts sexuals. Segur que la raó final d'aquest art, ens va dir, era alguna pràctica màgica per assegurar-se la caça i la fertilitat. I d'una manera semblant, la primera literatura, contada a l'escalf d'un foc, devia tenir una funció màgica. Els primers relats van donar forma als mites i les creences.

El professor era com un ocell, amb el seu nas com un bec i un plomall blanc al cap. Em recordava el Samuel Beckett de la fotografia que havia vist a la sala de teatre que du el seu nom. Beckett quan tenia la mateixa edat que el professor, uns seixanta anys. Jo aleshores en tenia setze.

El professor pronunciava les paraules amb la

seva veu de vellut, sense arestes, i em venien ganes de repetir-les. No seia mai. S'estava dret. Gesticulava. Caminava per l'aula. Ens mirava a tots. Però quan ens va parlar de les parts sexuals de les figures de pedra o d'ivori, jo m'ho vaig prendre com si parlés de mi. I com si parlés amb mi mentre passejava la mirada per la classe.

Aquí va començar tot, però van haver de passar dos anys perquè me n'adonés.

A l'institut em saltava la meitat de les classes. Me n'anava a la universitat i em colava a classe de rus. El professor es deia Serguei, era de Sant Petersburg i tenia uns ulls d'un blau inquietant, com els d'un husky. Dues ninetes com claus clavats en dues boletes blaves. El primer dia ja li vaig explicar que no tenia encara el batxillerat, ni recursos per anar a estudiar rus en una acadèmia. Li vaig dir que tenia una autèntica devoció per la seva llengua, un entusiasme gairebé místic, i li vaig pregar que em deixés assistir a les classes i passar les proves com un alumne més. Feia un any que estudiava pel meu compte, amb llibres, vídeos i cançons, i aquesta primera conversa ja la vam tenir en rus. El vaig convèncer. Vaig anar a les seves classes dos anys seguits, mentre feia el batxillerat. El claustre de Filologia, amb els

seus tarongers, és un dels espais de Barcelona que recordo amb més tendresa. Me'l vaig fer meu. Era tan feliç allí, fent els deures, com a l'aula, amb pupitres i seients de fusta antiga. M'agradava el soroll del guix a la pissarra, el cruixit de fusta de la tarima, les finestres velles i la vegetació del jardí d'un verd fosc i polsós. M'agradava tot l'edifici, perquè tenia alguna cosa de convent i de temple i perquè no buscava l'alegria del vidre, la fusta clara i la claror de les biblioteques que fan ara a Barcelona. Als setze anys jo tenia una ànima del segle XIX, refractària a la superficialitat de tantes coses del segle XXI.

El problema el vaig tenir a l'institut. Em perdia massa classes i m'amenaçaven amb l'expulsió. Treia excel·lents de les assignatures que podia seguir, i em posaven un trist «No presentat» a les que havia mig abandonat perquè l'horari coincidia amb el de les classes de rus.

El professor de Literatura també era el nostre tutor. Em va dir que entenia perfectament que una noia amb les meves inquietuds i la meva passió pel rus s'avorrís a les classes de l'institut. Però jo ho havia d'acceptar: necessitaria el títol de batxillerat. Em va convèncer que parlés amb els professors i els expliqués per què no podia assistir a totes les seves classes.

Passada la primera avaluació, el professor va telefonar als meus pares i els va citar per parlar del meu cas. M'ho va fer saber. Primer es reuniria amb ells i amb el cap d'estudis, i després em farien passar

a mi. No em va fer cap gràcia. Els meus pares no es veien gairebé mai, no celebràvem junts ni els aniversaris. Només ens trobàvem, molt de tant en tant, per parlar dels meus estudis o dels meus problemes alimentaris, i en aquestes ocasions hi havia tanta distància, tanta fredor entre ells, que els canviava la veu, i era com si tots dos m'irradiessin amb electrons de tristesa. Em semblava increïble que en algun moment s'haguessin sentit tan atrets per arribar a concebre'm. M'inquietava que m'haguessin fet sense amor. Que m'haguessin concebut de qualsevol manera i s'haguessin donat l'esquena de seguida després de follar. Més endavant, quan vaig gosar preguntar-li al professor de què havien parlat abans que entrés jo, només em va explicar que els havia dit el que volien sentir. El fet és que quan em van dir que passés em vaig trobar amb un ambient especialment cordial. Tothom feia teatre. El meu pare fins i tot es va aixecar per fer-me un petó. Devia fer quatre o cinc anys que no me'n feia cap. Jo mateixa, mentre el professor m'explicava el pacte a què havien arribat, vaig adoptar una actitud de submissió, amb el cap baix i les manetes juntes, que no havia tingut mai davant d'ell. En resum, resultava que jo era una alumna excel·lent, però no em regalarien el títol si faltava tant a classe. A la vegada, va dir el professor, reconeixien que el meu era un cas especial, atès el nivell de rus que segons el professor Serguei, a qui havia telefonat, havia aconseguit en ben poc temps. Valia la pena respectar aquest inte-

rès pel rus, una autèntica vocació. Farien una excepció i parlarien amb els professors afectats perquè em pogués saltar algunes classes.

Ho va fer per mi. Ho va fer perquè jo com a alumna i ell com a professor compartíem la idea que hi havia coses més interessants a fer que no pas assistir a classe. N'havíem parlat. Ell, d'estudiant, feia el mateix. Faltava a classe de Filologia i es colava a les de Cinema per veure pel·lícules d'Eisenstein, Buñuel, Pasolini o Griffith. I va mentir per mi. Perquè després vaig saber que no havia parlat amb el meu professor de rus. Però durant aquella reunió va passar una altra cosa important: un Daniel Ferrer transformat, convertit en un professor molt més seriós que el que jo veia a classe, perquè era un bon comediant, va aconseguir seduir els meus pares. Des d'aleshores, el meu pare sempre em deia que el meu professor era un home sensat i que li fes cas, i la meva mare va quedar convençuda que en ben poc temps el Daniel Ferrer havia entès d'una manera profunda com era la seva filla, com se sentia, com pensava. També ella, des d'aleshores, li va tenir una gran simpatia. I no va deixar de tenir-n'hi quan ho va saber tot. Perquè a la meva mare l'hi vaig explicar tot. Sempre l'hi he explicat tot.

Jo, seriosa, m'agafava les mans i em mantenia amb l'esquena ben dreta a la cadira, com faig sempre que em sento amenaçada per la mirada dels altres o quan es parla de mi i d'alguna manera toquen la meva ànima secreta. D'aquella tarda en conservo

un record molt feliç. Per primera vegada a la vida algú argumentava a favor meu. Algú m'elogiava. Algú em reconeixia tal com soc.

El meu pare feia el contrari. Els meus pares es van separar quan jo tenia tres anys. Tot just acabava de néixer la meva germana. Després he sabut fins a quin punt es van barallar i van lluitar per compartir la custòdia de les nenes. Ens vam quedar amb la mare. Ell és un home solitari, un eremita que només de tant en tant interromp les seves meditacions per tenir alguna relació esporàdica, que dura ben poc, i sempre amb dones molt més joves que ell. Se'n proveeix llogant habitacions al seu pis de l'Eixample i triant les llogateres adequadament. Quan decideix aquests retorns a la vida, estic segur que s'il·lumina, que brilla i resulta extremament seductor. Amb mi, ho és. És d'una intel·ligència fina, elegant. Però és incapaç de compartir-la. Em sobrevoia, carregat d'arguments i raons, sempre allí dalt, i em diu que soc ingènua, o ignorant, o simplement obtusa. Voldria tant de mi, que no està mai satisfet amb el que faig. Sempre exigeix més. Si no he llegit això és que no sé res. Si opino de política, soc una ingènua que no veig el rerefons de les coses. De petita només ens vèiem un cap de setmana de cada

dos, i se m'enduïa d'excursió, amb tren, a llocs incomprendibles. Plantava una tenda en un prat, sota la pluja, ens llevàvem que encara era gairebé de nit, amb els camps gebrats, i jo em veia petita i perduda, picant de peus i mans per no glaçar-me. De vegades em deïa ara estarem una estona contemplant el paisatge, i s'hi podia passar una hora, era incapaç de veure que per a una nena de sis anys una vall, unes muntanyes, unes roques i uns boscos són molt menys interessants que una pinya o un niu de formigues, de manera que jo em dedicava a les coses properes, feia línies de pedres blanques i grises, em distreïa com podia mentre ell seguia en silenci perquè el paisatge s'havia de contemplar en silenci. Em feia caminar hores i hores encara que fes vent, nevés o plogués. Evitava els camins, ens perdíem pel bosc, em deïa que mirés on posava els peus, que fos valenta, que no em queixés, i quan em tornava a casa de la meua mare, així que es tancava la porta i ella m'abraçava, jo em posava a plorar, no quiero ir más con papá, i a la banyera les cames em coïen de les esgarrinxades que m'havia fet amb els esbarzers dels camins perduts.

Als setze anys vaig arribar a la conclusió que la relació amb el meu pare em feia mal. Després de cada trobada, tornava a casa desfeta. Li havia mirat d'explicar alguna de les meves idees, alguna de les meves reflexions sobre la vida i la mort, l'eternitat i l'existència. Li havia volgut explicar algun dels meus Secrets —que comparteixo només amb molt

poques persones—, i se m'havia tret de sobre, jetzt will ich lesen, lassen Sie mich allein. Ara vull llegir, deixa'm en pau.

Amb la meva mare tot era molt diferent. M'adorava, m'adora, ens tenim una confiança infinita. M'accepta. Si encaixo una mica en aquest món, si puc ser com soc, si puc ser lliure, és gràcies a ella. És la Generositat. És l'Amor de veritat, incombustible, resistent fins i tot durant les meves crisis, als tretze anys, quan una ràbia fosca com la fumera d'un incendi em feia esbotzar portes, clavar puntades de peu als armaris i colpejar-la amb els punys tancats, a l'atzar dels meus ulls encegats, plens de llàgrimes. Li pegava perquè m'odiava a mi, no a ella. Li pegava perquè em feia ràbia tanta bondat, aquella calma que jo no tenia, tanta serenor i tanta compassió, perquè fins i tot amb un morat a la galta em besava i em deia que ja estava, que tot aniria bé, que m'estimava tant, *pobre Ístina, mi amor, Ístina de mi corazón*.

Els records són ben vius. Esbotzo una porta. És de fullola, buida per dins. Queda un forat fosc, de bombardeig. Em fa ràbia que la porta estigui buida. Arrenco la fusta, em clavo estelles, sagno. Després venen dies i dies de penediment i la porta esbotzada segueix allí per recordar-me la meva bogeria. Un altre dia travesso el vidre de la balconada d'un cop de puny i em tallo. M'estic una bona estona mirant com la sang cau sobre els rajols. No crido. Espero que vingui la mare, que vegi el meu dolor, el mal

que em fa el món, el tall que m'ha fet la realitat. Venen dies de calma, però quan omplo la màquina de rentar plats, agafo amb decisió els ganivets de cuina per conjurar el desig de clavar-los a algú o de tallar-me les venes.

No vull enterrar el record d'aquell any de cops de porta, de vestits esquinçats, d'insults, crits i violència absurda, perquè entre els vidres trencats, els plors i fins i tot la sang, hi ha el record lluminós de l'amor de la meva mare. La descoberta de l'amor de veritat. M'acompanyava en el meu sofriment. Els psiquiatres no tenien ni idea de res. Preguntaven, em miraven, em feien passar proves absurdes, em classificaven i emetien els seus veredictes terribles, com una condemna per a tota la vida, sense arribar a connectar amb mi. Tenien una saviesa de llibre però no em sabien estimar. Sempre eren lluny, com a l'altra andana d'una estació buida. La meva mare va arribar molt més lluny. Em coneix l'ànima. Tinc la millor mare del món. Soc una egoista. Li pegava perquè m'acabés consolant. L'odiava perquè estigués per mi. Només així aconseguia una mica de pau.

Vaig néixer a l'Uruguai, el país de la meva mare. El meu pare és suís, de llengua alemanya. Va conèixer

la meva mare després d'un any de viatjar tot sol per les selves del Brasil, de recórrer l'Amazones, d'estar a punt d'ofegar-se en un naufragi mentre pujava pel riu fins al Perú, i de menjar cucs i rosegadors enormes, mig adoptat per una tribu en algun lloc remot del Mato Grosso. Es van conèixer a les platges de Piriápolis, es van fer unes fotos d'enamorats amb una casa d'estil anglès al fons, em van fer a mi, i poc després se'n van anar a viure a Barcelona i es van separar. Tinc alguna d'aquestes fotos d'enamorats, i no les suporto, però tampoc les llençaria mai.

Em dic Ístina. Els meus pares em van posar aquest nom estrany inspirats per una conversa amb un amic rus, d'origen jueu, un home ja gran que havia estat membre de la tripulació d'un avió d'Aeroflot i s'havia refugiat a l'Uruguai poc després de la Segona Guerra Mundial. A les classes de Filosofia de l'institut vaig entendre que hi havia un lligam profund entre el meu nom i el meu amor per Rússia i per la llengua russa quan vaig saber que Plató, encara que potser fos amb un cert sentit de l'humor, deia que els noms de persona responen a la naturalesa dels qui el porten.

L'amic rus dels meus pares els va explicar que per parlar de la Veritat la llengua russa té dues paraules: *pravda* i *ístina*. La primera fa referència al fet de no mentir. De tenir raó moral, si més no a ulls propis. *Ístina*, en canvi, fa referència a les veritats absolutes, més enllà de consideracions morals o personals. Les matemàtiques, o la geometria eucli-

diana, són *ístina*. Si no menteixo, si crec que dic la veritat, dic *pravda*. És el nom que van donar al diari que publicava el Partit Comunista de la Unió Soviètica. En un judici, els testimonis juren o prometen dir la *pravda*. Però l'objectiu del judici és descobrir l'*ístina*. L'*ístina* és una veritat filosòfica. La veritat de Déu.

Des de molt petita vaig sentir que el meu nom posseïa una mena de secret, una màgia especial. *Ístina* és una paraula de color blanc. És com la neu, i té llum pròpia. El meu nom era un primeríssim contacte amb la llengua russa. Potser aquest nom em va portar a interessar-me pel rus i per Rússia, cap als dotze anys, abans que els meus companys de classe em comencessin a fer la vida impossible i m'amaguessin l'estoig, m'embrutessin el pupitre amb insults o m'ignoressin a l'hora del pati. En aquella època vaig arribar a la conclusió que d'alguna manera, per més que hagués nascut a l'Uruguai, fos filla d'un suís i visqués a Catalunya, el meu país era Rússia. Els boscos de bedolls, la neu i els cels grisos. Més endavant, em va seduir el paisatge de Sibèria; l'art rus, amb *La cavalleria roja carrega*, de Malèvitx, i la *Mare de Déu de Vladímir*, d'Andrei Rubliov; la música, des del concert de violí de Txaikovski fins a les cançons populars que vaig aprendre a cantar; l'arquitectura, des de les esglésies del Kremlin fins als edificis de l'era soviètica, com la Universitat Estatal de Moscou o l'Hotel Ucraïna, que el Daniel Ferrer detestava.